

IX Sesja Rady Miasta Grajewo

5. Przedstawienie informacji na temat przetargu na odbiór odpadów komunalnych

Podmioty sektora publicznego, w tym samorządy, zobligowane są do stosowania Prawa zamówień publicznych. Ma ono bardzo sformalizowany charakter i nie pozostawia zamawiającemu dużego pola manewru. W przypadku zamówień o większej wartości zamawiający są również zobligowani do publikowania informacji na ich temat w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej (próg unijny dla dostaw i usług w sektorze samorządowym w roku 2024 wynosił 221 tysięcy euro; w roku 2025 utrzymano go na tym samym poziomie).

Przedmiotowe zamówienie: „Odbieranie odpadów komunalnych na terenie miasta Grajewo od właścicieli nieruchomości zamieszkałych i części nieruchomości niezamieszkałych w okresie 12 miesięcy od dnia 08.07.2024r.” (znak postępowania: GK.271.1.2024), na którego realizację Miasto Grajewo przewidziało kwotę do 2,5 mln złotych, procedowane było od maja 2024r. Publikacja ogłoszenia w Dz.U. Unii Europejskiej nastąpiła 16.05.2024r. Na platformie Logintrade ogłoszenie umieszczono 20.05.2024r. Otwarcie ofert trzech firm uczestniczących w przetargu nastąpiło 19.06.2024r. Najkorzystniejszą ofertę złożyło Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Grajewie, które zostało wezwane 20.06.2024r. do złożenia podmiotowych środków dowodowych. Zamawiający 02.07.2024r. zawiadomił uczestników o wyborze jako najkorzystniejszej oferty PUK Sp. z o.o. w Grajewie.

Informacja z otwarcia ofert 19.06.2024r.

Zestawienie złożonych ofert wraz z informacją o nazwach oraz siedzibach, lub miejscach prowadzonej działalności gospodarczej wykonawców, których oferty zostały otwarte oraz o cenach lub kosztach zawartych w ofertach

Nr oferty	Nazwa Wykonawcy	Cena oferty /zł brutto/	Wypożyczenie pojazdów w wideorejestratory	Termin płatności faktur	Zatrudnienie osób niepełnosprawnych	Klauzula społeczna – zatrudnienie osób bezrobotnych
1	Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Grajewie ul. Targowa 19 19-200 Grajewo	2.090.357,28	10 pojazdów	30 dni	2 osoby	3 osoby
2	MPO Sp. z o.o. ul. 42 Pułku Piechoty 48, 15-950 Białystok	2.694.384,00	7 pojazdów	30 dni	2 osoby	3 osoby
3	KOMA Sp. z o.o. ul. Krzemowa 8B 19-300 Elk	2.273.832,00	10 pojazdów	30 dni	2 osoby	3 osoby

Do upływu terminu składania ofert wpłynęły trzy oferty złożone przez:

WYKONAWCA	uzyskane punkty w poszczególnych kryteriach oceny ofert					Łącznie punktów
	Cena - 60%	Wypożyczenie pojazdów w wideorejestratory - 10%	Termin płatności faktur - 5%	Zatrudnienie osób niepełnosprawnych - 10%	Klauzula społeczna - 15%	
Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o.o. ul. Targowa 19 19-200 Grajewo	60	10	5	10	15	100
MPO Sp. z o.o. ul. 42 Pułku Piechoty 48 15-950 Białystok	46,55	7	5	10	15	83,55
KOMA Sp. z o.o. ul. Krzemowa 8B 19-300 Elk	55,18	10	5	10	15	95,18

Dla porównania – informacja o wcześniejszych ofertach PUK-u i rzeczywistych wydatkach poniesionych przez miasto z tytułu odbioru odpadów komunalnych:

Oferta w przetargu na rok 2022/2023:

1 988 918,57 zł netto + 8% vat = 2 148 032,06 zł brutto

Rzeczywiste wydatki:

1 527 360,04 zł

Oferta w przetargu na rok 2023/2024:

2 385 008,57 zł netto + 8% vat = 2 575 809,26 zł brutto

Rzeczywiste wydatki:

1 640 592,29 zł

Oferta w przetargu na rok 2024/2025:

1 935 516,00 zł netto + 8% vat = 2 090 357,28 zł brutto

Podkreślić należy, że **koszty odbioru odpadów to tylko jedna ze składowych kosztów funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami**. Szczególnie odczuwalny w ostatnich latach był wzrost kosztów przyjęcia i zagospodarowania odpadów komunalnych w Zakładzie Zagospodarowania Odpadów funkcjonującym w ramach Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych w Koszarówce, którym zarządza BIOM Sp. z o.o. (Miasto Grajewo jest jej współwłaścicielem). W roku 2022 kosztowało nas to ok. 3,2 mln zł, w roku 2023 – ok. 3,7 mln zł, a w roku 2024 – 4,2 mln zł.

Od decyzji Zamawiającego z 02.07.2024r. o wyborze jako najkorzystniejszej oferty PUK Sp. z o.o. w Grajewie firma KOMA Sp. z o.o. z Elku odwołała się 11.07.2024r. do Krajowej Izby Odwoławczej w Warszawie. Zamawiający przyjął argumenty z odwołania i 24.07.2024r. unieważnił wybór oferty najkorzystniejszej, a następnie 25.07.2024r. wezwał PUK Sp. z o.o. w Grajewie do złożenia wyjaśnień.

Po ich analizie Zamawiający ponownie wybrał ofertę PUK Sp. z o.o. w Grajewie jako najkorzystniejszą, zawiadamiając o tym uczestników postępowania 02.08.2024r.

W związku z tym firma KOMA Sp. z o.o. w Elku w dniu 08.08.2024r. złożyła ponowne odwołanie do Krajowej Izby Odwoławczej, poszerzając znacznie jego zakres merytoryczny. Zamawiający nie zgodził się z przedstawioną przez Odwołującego argumentacją i przesłał 23.08.2024r. do organu odwoławczego odpowiedź na odwołanie.

Krajowa Izba Odwoławcza na posiedzeniu 27.08.2024r. rozpatrywała odwołanie, przy udziale stron (sygn. akt KIO 2827/24). Orzeczenie zostało wydane 02.09.2024r. Pięć z sześciu argumentów Odwołującego zostało oddalonych, podtrzymano jednak zarzut dotyczący nie posiadania przez Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Grajewie miejsca magazynowania selektywnie zebranych odpadów komunalnych zabezpieczonego przed emisją zanieczyszczeń do gruntu oraz zabezpieczonego przed działaniem czynników atmosferycznych (błąd formalny w Załączniku 2c SWZ). W związku z tym Krajowa Izba Odwoławcza nakazała Miastu Grajewo unieważnienie czynności wyboru oferty najkorzystniejszej, powtórzenie czynności oceny i badania ofert, w tym odrzucenie, na podstawie art. 226 ust. 1 pkt 2 lit. b ustawy Prawo zamówień publicznych, oferty wykonawcy Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Grajewie.

Zamawiający nie zgodził się z tym rozstrzygnięciem i poczynił przygotowania do złożenia skargi na orzeczenie KIO do Sądu Okręgowego w Warszawie (XXIII Wydział Gospodarczy Odwoławczy i Zamówień Publicznych). Zgodnie z obowiązującą doktryną Zamawiający miał 14 dni na złożenie skargi od doręczenia odpisu orzeczenia wraz z uzasadnieniem (na przykład: Nowicki Józef Edmund, Wiśniewski Piotr, Prawo zamówień publicznych. Komentarz, wyd. V, opublikowano: WKP 2023, LEX, jak również Gawrońska-Baran Andrzeja i in., Prawo zamówień publicznych. Komentarz aktualizowany, opublikowano: LEX/el. 2024).

Odpis orzeczenia KIO wraz z uzasadnieniem doręczono Zamawiającemu dopiero 23.09.2024r. Opinia współpracującej z Miastem Grajewo Kancelarii Radców Prawnych Bieluk i Partnerzy wykazała brak podstaw do złożenia skargi do sądu, wskazała jednak na konieczność unieważnienia postępowania przetargowego ze względu na jego obarczenie błędami formalnymi uniemożliwiającymi zawarcie niepodważalnej umowy z wykonawcą (między innymi wskazanie w specyfikacji konkretnej daty dziennej, jako początku realizacji zadania: „od dnia 08.07.2024r.”, co w związku z przedłużaniem się procedur przetargowych stało się niewykonalne).

W związku z powyższym Zamawiający 04.10.2024r. unieważnił przedmiotowe postępowanie celem jego ponowienia, po eliminacji wskazanych błędów. Od decyzji tej odwołała się w dniu 14.10.2024r. do Krajowej Izby Odwoławczej firma KOMA Sp. z o.o. z Elku, argumentując między innymi, że Miasto Grajewo, będąc jedynym właścicielem PUK Sp. z o.o. w Grajewie, robi wszystko, aby to właśnie ta firma wygrała przetarg.

Krajowa Izba Odwoławcza wyrokiem z 05.11.2024r. przychyliła się do argumentacji Odwołującego i nakazała Miastu Grajewo unieważnienie czynności unieważnienia postępowania (uzasadnienie wpłynęło 09.12.2024r.). W związku z powyższym 13.12.2024r. Zamawiający unieważnił czynność unieważnienia przetargu, unieważnił czynność wyboru najkorzystniejszej oferty oraz odrzucił ofertę firmy PUK Sp. z o.o. w Grajewie w związku z niespełnieniem formalnego warunku udziału w postępowaniu. Po ponownym badaniu ofert 20.12.2024r. dokonano wyboru oferty firmy KOMA sp. z o.o. w Elku jako najkorzystniejszej, a 03.01.2025r. podpisano z nią umowę obowiązującą od 07.01.2025r. do 08.07.2025r.

W wyniku rozmów prowadzonych przez Burmistrza Grajewa z zarządem spółki KOMA, PUK został w części podwykonawcą tej firmy. Szczegółowe zasady współpracy określa odrębna umowa.

Od lipca 2024r. odbiór odpadów w Grajewie prowadziła firma PUK Sp. z o.o. w ramach umów pomostowych, na warunkach wynikających z oferty przetargowej złożonej w czerwcu 2024r., która była najkorzystniejsza dla Zamawiającego. **Wynikało to z konieczności zapewnienia ciągłości realizacji zadania, czego zaniechanie rodziłoby poważne zagrożenia natury sanitarnej i epidemiologicznej dla mieszkańców Grajewa.**

Współpraca z dużą i nowoczesną firmą, jaką jest KOMA, jedną z wiodących na rynku ogólnopolskim, stanowi dla Przedsiębiorstwa Usług Komunalnych duże wyzwanie, ale może też stanowić ważny impuls rozwojowy. Podkreślić należy, że obecna kondycja finansowa PUK-u jest dobra. Spółka wypracowała w 2024r. zysk szacowany wstępnie na 519 288 zł brutto (466 228 zł netto).

Struktura sprzedaży PUK Sp. z o.o. w 2024r. (dane wstępne)

Sprzedaż ogółem w 2024 roku	8368209,87
Sprzedaż Miasto w 2024 roku	4429689,36
Udział Miasto w sprzedaży ogółem	52,93

Sprzedaż Miasto w 2024 roku		4429689,36 w tym:
- sprzątanie targowicy		72000
- odbiór odpadów VWS		1682371,07
- oczyszczanie ulic		844057,13
- letnie utrzymanie czystości ulic		44390
- dzierżawa pojemników		576
- Admin. cmentarzem komunalnym		224691,24
- recykler		253929,89
- PSZOK		129855
- zielen miejska		678688
- szaleń miejski		129981,27
- oznakowanie		127190,13
- inne prace na zlecenie Miasta		241959,63
Ogółem		4429689,36

Przychód z tytułu wywozu nieczystości stałych – I półrocze 2024

Miesiąc	F-ry Miasto	F-ry obcy	Razem	Koszty	Wynik z dział.podst
styczeń	131588,66	69632,82	201219,48	176031,68	25187,8
luty	131245,96	81885,8	213131,76	191814,24	21317,52
marzec	139703,04	73154,15	212857,19	170926,42	41930,77
kwiecień	146474,73	87174,31	233649,04	191354,98	42294,06
maj	146535,03	79955,38	226490,41	186342,93	40147,48
czerwiec	126479,25	77591,93	204071,18	164946,99	39124,19
Razem	822024,67	469394,39	1291419,06	1081417,24	210001,82

WNS – wywóz nieczystości stałe

WNS Miasto 63,65%

WNS Pozosta 36,35%

Przychód z tytułu wywozu nieczystości stałych – II półrocze 2024

Miesiąc	F-ry Miasto	F-ry obcy	Razem	Koszty	Wynik z dział.podst
lipiec	151582,14	87473,98	239056,12	211084,93	27971,19
sierpień	150551,12	82167,51	232718,63	198560,86	34157,77
wrzesień	134512,16	86907,92	221420,08	212262,08	9158
październik	152629,71	80994,31	233624,02	239784,33	-6160,31
listopad	132441,75	74506,79	206948,54	192909,46	14039,08
grudzień	138629,52	77917,14	216546,66	197573,61	18973,05
Razem	860346,4	489967,65	1350314,05	1252175,27	98138,78

Sprzedaż za 2024 rok nieczystości stałe 2641733,11

Sprzedaż 2024 Miasto nieczystości stałe 1682371,07

% udziału Miasto w sprzedaży ogółem nieczystości stałych 63,68

Pozostali w sprzedaży ogółem 36,32

Paradoksy tej sytuacji to:

-fakt, że Miasto Grajewo, posiadając własną specjalistyczną jednostkę, nie może jej zwolnić z procedur przetargowych. Byłoby to możliwe dopiero w sytuacji, gdyby co najmniej 90% świadczonych przez spółkę usług było realizowanych na rzecz lokalnego samorządu. W wypadku PUK-u poziom ten sięga obecnie ok. 50% (sprzedaż usług w zakresie gospodarki odpadami stanowi ok. 20% całej sprzedaży), co świadczy o dużej aktywności firmy na rynku komercyjnym. Jest też możliwe wydzielenie odrębnego podmiotu i powierzanie mu zadań w trybie tzw. in-house (bez przetargu), czego w jakiejś perspektywie czasowej władze miasta nie wykluczają. Wiele zależy od tego, na ile efektywna i korzystna dla wszystkich stron, a zwłaszcza dla mieszkańców Grajewa, okaże się współpraca PUK-u z KOMĄ;

-nielogiczne zapisy *Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 11 stycznia 2013 r. w sprawie szczegółowych wymagań w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości* (Dz.U. 2013 poz. 122) – kluczowe znaczenie przy odwołaniu miało sformułowanie określone w § 2 ustęp 2 punkt 3, dotyczące wyposażenia bazy magazynowo-transportowej w miejsca magazynowania selektywnie zebranych odpadów komunalnych zabezpieczonych przed emisją zanieczyszczeń do gruntu oraz zabezpieczonych przed działaniem czynników atmosferycznych; w dokumentacji przetargowej złożonej przez PUK w czerwcu 2024r. spełnienie tego warunku sprowadziło się do stwierdzenia, że firma posiada (...) miejsce do magazynowania selektywnie zebranych odpadów. Brak logiki w Rozporządzeniu Ministra Środowiska polega na tym, że w ramach zadania polegającym na odbiorze odpadów z terenu miasta nie ma magazynowania, a jedynie bezpośredni transport do Zakładu Zagospodarowania Odpadów w Koszarówce.

Powyższe informacje dobitnie wskazują, że Miasto Grajewo wykorzystało wszystkie racjonalne środki prawne, aby utrzymać wybór oferty najlepszej dla Zamawiającego. Pozostała jeszcze droga sądowa, niepewna pod względem efektu, a generująca duże koszty.

Zaznaczyć również należy, że od czerwca 2024r. firma PUK Sp. z o.o. znajdowała się w swego rodzaju okresie przejściowym jeśli chodzi o zarząd – dokumentację przetargową przygotowywał Pan prezes Tomasz Cebeliński, który 20.06.2024r. złożył rezygnację, a 02.07.2024r. został odwołany ze stanowiska, od 03.07.2024r. do końca roku 2024 funkcję prezesa pełnił Pan Mirosław Mielczarek, a od początku 2025r. prezesem jest Pan Konrad Kostrzewski.

Zmiana operatora odbierającego odpady komunalne na terenie Grajewo nie skutkuje na dzień dzisiejszy wzrostem opłat od mieszkańców, gdyż jest poniżej zakładanych przez miasto wydatków. Nie można jednak takich podwyżek wykluczyć w nieodległej przyszłości, między innymi w związku z planowanym wprowadzeniem systemu kaucyjnego, co wyprowadzi do sfery komercyjnej najbardziej cenne frakcje odpadów zebranych selektywnie, zwiększając koszty funkcjonowania komunalnych zakładów zagospodarowania odpadów (w planie na 2025r. spółka BIOM, prowadząca Regionalną Instalację Przetwarzania Odpadów Komunalnych w Koszarówce, nie planuje podwyżek, gdyż wprowadzono je już we wrześniu 2024r.). Istotne też jest to, że system gospodarki odpadami w naszym mieście nie bilansuje się pod względem finansowym – ze wstępnych wyliczeń wynik za 2024r. jest ujemny i osiągnie kwotę ok. 500 tys. złotych.

Zmiana firmy nie ma żadnego związku z numerami kont bankowych, sposobem uiszczania opłat, czy wysokością naliczonych opłat. Zmianie uległy wyłącznie terminy odbierania odpadów na części ulic w zabudowie jednorodzinnej. W pierwszych dniach obowiązywania nowego harmonogramu pracownicy Urzędu Miasta wychwycili pewne nieprawidłowości, które zostały szybko usunięte. Na dzień dzisiejszy, po trzech tygodniach obowiązywania umowy z firmą KOMA, nie stwierdzamy poważniejszych problemów w zakresie odbioru odpadów komunalnych w naszym mieście.

ZASTĘPCA BURMISTRZA

mgr Krzysztof Wyszniwicz